

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

รองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว

นักวิจัยหัวหน้าโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิณสุดา สิริธรรังศรี

นักวิจัย

อาจารย์ ดร. วาสนา วิสฤตภา

นักวิจัย

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

1. ความนำ

การวิจัยประเมินกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา เป็นผลมาจากการจัดหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับปรับปรุง พ.ศ. 2555 สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่กำหนดให้มีรายวิชา ED 703 เป็นรายวิชาบังคับและเป็นรายวิชาที่กำหนดให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานรายวิชาของคุรุสภา

การประเมินการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครั้งนี้เป็นการประเมินการฝึกวิชาชีพสำหรับ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โดยมีวัตถุประสงค์ของการ ประเมิน 4 ประการ คือ การประเมินความพร้อมของนักศึกษาในการเตรียมการฝึกปฏิบัติงาน (2) ประเมินความรู้และสมรรถนะของนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมการฝึกปฏิบัติระหว่างดำเนินการฝึก (3) ประเมินผลการฝึกปฏิบัติหลังดำเนินการฝึก และ (4) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ

กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา ภาค 1/2556 (ภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษาที่ 2) จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่นักวิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน (โปรดดูในภาคผนวก) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

1. ผลการวิจัยพบดังนี้

1) นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 81.25) งานที่ทำอยู่ส่วนใหญ่เป็นผู้สอน (ร้อยละ 43.75) อยู่ในสถานศึกษาของรัฐ (ร้อยละ 56.25) มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 43.75) วุฒิที่ใช้สมัครเรียนปริญญาโทเป็นวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา (ร้อยละ 56.25) เข้ารับการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกปฏิบัติ (ร้อยละ 68.75)

2) ผลการประเมินขั้นการเตรียมการหรือความพร้อมของนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพพบ ดังนี้

2.1 นักศึกษามีความเข้าใจโครงสร้างและสาระการฝึกปฏิบัติ นักศึกษามีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านความเข้าใจคำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ของรายวิชาและประเด็นที่ต้องพัฒนา ตนเองในกระบวนการฝึก

2.2 นักศึกษามีการศึกษาและเข้าใจงานที่กำหนดให้ทำอยู่ในระดับมาก เข้าใจองค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนามที่ต้องฝึกอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.3 นักศึกษามีการวางแผนการฝึกปฏิบัติโดยการจัดเวลาและวางแผนการฝึกภาคสนาม ทั้งในสถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.4 นักศึกษามีการประสานงานการฝึกปฏิบัติกับสถานศึกษาและสำนักงานการศึกษาไว้ล่วงหน้า ระดับมากและได้ทำความเข้าใจองค์ประกอบหรือประเด็นการฝึกกับสถานที่ฝึกในระดับมากเช่นกัน

2.5 ผลประเมินความพร้อมในการฝึกปฏิบัติอื่นๆ คือ สถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษาเข้าใจเจตจำนงในการขอรับการฝึกอยู่ในระดับมาก นักศึกษาพร้อมเข้ารับการฝึกและหน่วยฝึกทั้งสถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษาพร้อมรับนักศึกษาเข้าฝึกในระดับดีมาก เช่นเดียวกัน

3. ความรู้และสมรรถนะของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสถานศึกษาพบว่า นักศึกษาได้รับ ความรู้ และเพิ่มพูนสมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ใน ระดับมาก โดยได้รับความรู้และสมรรถนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนสูงสุดที่สูงสุดรองลงมาคือ การบริหารกิจการนักเรียน อาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความสัมพันธ์กับชุมชนและการบริหาร นโยบายและแผนกลยุทธ์การศึกษาตามลำดับ

4. ผลการพัฒนาความรู้และสมรรถนะของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสำนักงานทางการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดและรองลงมาคือ การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา การบริหารงานวิจัย และบริหารวิชาการและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา ตามลำดับ

5. ผลที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพหลังการดำเนินการฝึกพบว่า นักศึกษาได้รับแนวคิด หลักการ ประสบการณ์และบทเรียนจากการฝึก สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงาน รวมทั้งความเหมาะสมของระยะเวลาที่ ทำการฝึกอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าประสบการณ์และบทเรียนจากการฝึก สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อ ปรับปรุงงานในความรับผิดชอบของตน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ

6. ปัญหาการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติในทรศนะของนักศึกษาคือ นักศึกษามีภาระงานประจำมาก มีปัญหาการจัดเวลา บางคนต้องลางาน มีผลกระทบภาระงานสอนซึ่งเป็นงานประจำของ นักศึกษา บุคลากรของหน่วยฝึกบางแห่งไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึก มีภาระงานมาก ไม่มีเวลา และไม่ให้ความสำคัญ นักศึกษาต้องมีความพยายามและอดทน

7. ข้อเสนอแนะจากนักศึกษา คือ ควรจัดเวลาฝึกให้เหมาะสม เช่น ในช่วงปิดภาค ปรับปรุงการใช้เวลาออกฝึก ควรแจ้งให้หน่วยฝึกทราบรายละเอียดของกระบวนการฝึกปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยนี้

1) ความพร้อมในขั้นเตรียมการของนักศึกษามีความสำคัญ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมการปฏิบัติวิชาชีพในระดับมาก กิจกรรมสร้างความพร้อม คือ การปฐมนิเทศ นักศึกษาทุกคนควรได้เข้ารับการปฐมนิเทศก่อนการออกฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ นักศึกษาทุกคนควรทำการศึกษาคู่มือและแผนกิจกรรมการฝึกให้เข้าใจในวัตถุประสงค์โครงสร้างและสาระของกิจกรรมเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด หรือเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนในกระบวนการฝึกปฏิบัติ ควรทำความเข้าใจกับสถานศึกษา และสำนักงานทางการศึกษาที่รับการฝึกก่อนออกปฏิบัติการฝึก โดยมีการจัดทำแผนการฝึกและนำเสนอแผนการฝึกต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม

2) ความรู้และสมรรถนะที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสถานศึกษาสูงที่สุดคือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ส่วนการปฏิบัติในสำนักงานทางการศึกษาคือ การบริหารนโยบายและแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามหลักการบริหารการศึกษา ดังนั้นแนวทางการกำหนดแหล่งฝึกปฏิบัติวิชาชีพตามหลักสูตรควรให้ความสำคัญกับสถานที่ฝึกทั้ง 2 แหล่ง ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาผู้ได้รับประสบการณ์ และคุณค่าจากการเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและให้เป็นไปตามมาตรฐานการผลิตบัณฑิตทางการบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาของคุรุสภา

3) จากการศึกษาคั้งนี้พบว่า ผลจากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ทำให้นักศึกษาได้รับแนวคิด หลักการ ประสบการณ์และบทเรียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบของตนเองด้วย คะแนนเฉลี่ยที่สูงที่สุด ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ดังนั้น วิทยาลัยครุศาสตร์ ควรให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาตามหลักสูตรนี้ และหลักสูตรอื่นๆ เพื่อให้ นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ ความคิด ประสบการณ์และบทเรียนต่างๆ ในสภาพจริง ตามแนวนโยบายการนำ ความรู้สู่การปฏิบัติของมหาวิทยาลัย โดยมีการวางระบบ และแบบแผนของการฝึกปฏิบัติให้สอดคล้องกับ ธรรมชาติของงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องรับผิดชอบ มีการจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจในผลที่จะเกิดขึ้นจริงตามวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติและควรนำ ปัญหาจากบทเรียนภาคสนามมาปรับปรุงกิจกรรมให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

บทคัดย่อ

การวิจัยประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพร้อมของนักศึกษา ประเมินผลการฝึกปฏิบัติ และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรม

การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ED703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 1/2556 ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา พ.ศ. 2555 จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากข้อมูลในแบบสอบถามปลายเปิด

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพร้อมด้านความเข้าใจโครงสร้างและสาระการฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีการศึกษาและเข้าใจงานที่กำหนดให้ทำ เข้าใจองค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนามที่ต้องฝึก นักศึกษามีการจัดทำแผนการฝึกในสถานศึกษาและในสำนักงานทางการศึกษา มีการจัดเวลา มีการประสานงานการฝึกปฏิบัติกับแหล่งฝึกไว้ล่วงหน้า ได้ทำความเข้าใจองค์ประกอบของกระบวนการฝึกกับแหล่งฝึกอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษาที่เป็นแหล่งฝึก มีความเข้าใจเจตจำนงในการขอรับการฝึก ทั้งนักศึกษาและแหล่งฝึกมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก

ประสบการณ์การฝึกปฏิบัติ ช่วยให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้และพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารการศึกษาและสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การบริหารกิจการนักศึกษา อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารนโยบายและแผนกลยุทธ์ การบริหารงานวิจัยและบริการวิชาการ รวมทั้งการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

ผลที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติหลังการดำเนินการฝึก นักศึกษาได้รับแนวคิด หลักการ ประสบการณ์และบทเรียนที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานและสามารถนำไปปรับปรุงงานในความรับผิดชอบของตนได้มาก

ปัญหาการจัดกิจกรรมในทรศนะของนักศึกษา คือ ปัญหาการจัดการเวลา เพราะทุกคนมีงานประจำต้องทำในช่วงเวลาการฝึก ทำให้ต้องลางาน บุคลากรในหน่วยฝึกบางแห่งมีภาระงานมากไม่ค่อยมีเวลาและให้ความสำคัญแก่นักศึกษาที่เข้ารับการฝึก ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการปรับปรุงการจัดเวลาให้เหมาะสมและควรแจ้งให้หน่วยฝึกทราบรายละเอียดของกระบวนการฝึก

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
บทคัดย่อ.....	ค
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญภาพ.....	จ
คำนำ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา.....	6
การจัดการการศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา.....	6
การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.....	7
การประเมินการจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติวิชาชีพ.....	8
สรุป.....	11
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	12
ประชากร.....	12
หลักเกณฑ์และวิธีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ.....	12
องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการวิจัยประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ.....	14
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	14
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	15
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	16
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม.....	17
การประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา.....	18
ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติการศึกษา.....	22

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายและเสนอแนะ.....	24
สรุปผลการวิจัย.....	24
ผลการวิจัย.....	25
อภิปรายผล.....	26
ข้อเสนอแนะ.....	27
บรรณานุกรม.....	29
ภาคผนวก.....	30
รายชื่อนักศึกษาปริญญาโทที่ลงทะเบียนเรียน.....	31
ข้อมูลแหล่งฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา.....	32
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	33
ตัวอย่างแบบฟอร์มตารางนิเทศของอาจารย์นิเทศก์.....	40
แผนกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา.....	41
ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย.....	65

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม.....	17
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินขั้นเตรียมการก่อนฝึกปฏิบัติวิชาชีพ.....	18
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสถานศึกษา.....	19
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสำนักงานทางการศึกษา.....	20
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินขั้นระหว่างดำเนินการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ.....	21
ตารางที่ 4.6 ปัญหาที่พบจากการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในทรศนะของนักศึกษา.....	22
ตารางที่ 4.7 ข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาในทรศนะของนักศึกษา.....	23

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 3

คำนำ

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555 สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เริ่มใช้เมื่อภาคการศึกษา 1/2555 เป็นหลักสูตรที่จัดเพื่อรับรองมาตรฐานวิชาชีพของครุสภา สารสำคัญของ การปรับปรุงมีหลายประการ เช่น โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต องค์ประกอบของรายวิชา โดยเฉพาะมีรายวิชา “การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ” ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของครุสภา

การจัดการเรียนการสอนรายวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา เป็นรายวิชาที่เปิดสอนในภาค 1 ปีการศึกษา 2556 (ภาคเรียนที่ 3 ของนักศึกษารุ่นนี้) การเรียนในรายวิชานี้ จะมีการปฏิบัติทั้งในห้องเรียนและในภาคสนาม กล่าวคือ ก่อนออกฝึกภาคสนาม นักศึกษาจะต้องเข้ารับการปฐมนิเทศ ทำความเข้าใจแผนกิจกรรมการฝึกที่วิทยาลัยกำหนด จัดทำแผนปฏิบัติการฝึกเป็นรายบุคคล เพื่อเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความเห็นชอบ และประสานงานกับแหล่งฝึก (สถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษา) แล้วจึงจะลงฝึกในภาคสนามตามวัน-เวลาที่กำหนดในแผนการฝึกของนักศึกษาแต่ละคน โดยจะมีอาจารย์นิเทศให้คำปรึกษาระหว่างการฝึกปฏิบัติ เมื่อมีการฝึกปฏิบัติครบถ้วนตามแผนการฝึกปฏิบัติแล้ว นักศึกษาจะจัดทำรายงานผลการฝึกปฏิบัติและนำเสนอต่อกลุ่มในชั้นเรียนเพื่อให้มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

การวิจัยประเมินการจัดการกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา มุ่งที่จะแสวงหาข้อมูลและสารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาการฝึกปฏิบัติสำหรับนักศึกษารุ่นต่อไป

คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณวิทยาลัยครุศาสตร์ที่ให้โอกาสทำการศึกษาในเรื่องนี้ และขอขอบคุณสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่กรุณาให้การสนับสนุนทุนการวิจัยในครั้งนี้ หวังว่ารายงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ โดยเฉพาะการวิจัยการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว)

หัวหน้าโครงการวิจัย

18 เมษายน 2557

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของโครงการวิจัย

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตได้เปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคลากรทางการศึกษา และผู้สนใจทั่วไปเข้าศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะความสามารถด้านการจัดการการศึกษา ตั้งแต่เมื่อปีการศึกษา 2547 จนถึงปัจจุบันมีผู้สำเร็จการศึกษาเป็นมหาบัณฑิตทางการจัดการการศึกษาไปแล้ว 7 รุ่น ปฏิบัติงานการศึกษาทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนรวมทั้งองค์กรทางการศึกษาในรูปแบบสาธิตต่างๆ แต่ตามแผนการจัดหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการศึกษาจะต้องมีการประเมินหลักสูตรในด้านต่างๆ เช่น ความเหมาะสมของหลักสูตร ความเหมาะสมของรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร ความเหมาะสมและความทันสมัยของเนื้อหา สาระของหลักสูตร ความเหมาะสมของการจัดกระบวนการเรียนรู้และคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาว่าเป็นอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจจะต้องมีการสังเคราะห์โครงการเนื้อหาสาระของหลักสูตรว่าเป็นไปตามมาตรฐานความรู้ และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถในการบูรณาการความรู้และทักษะการจัดการศึกษา มีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพอย่างหลากหลายและมีความเป็นสากล มีความสามารถในการวิจัยในศาสตร์ด้านการศึกษาและการจัดการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเพื่อตอบสนอง สังคมและประเทศชาติ

เป็นหลักสูตรที่มุ่งยกระดับความรู้ ความสามารถและทักษะการบริหารและการจัดการการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการทำวิจัยเพื่อเพิ่มพูนและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาการจัดการการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการการศึกษา

ซึ่งข้อบังคับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 กำหนดให้ผู้เรียนต้องศึกษารายวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา (Professional Practicum in Education Management) กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยหลักสูตรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม ไว้ดังนี้

องค์ประกอบ และข้อกำหนดใน การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียนสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา การฝึกปฏิบัติจะต้องบูรณาการสาระประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา และสำนักงานสถานศึกษาที่มีใช้สถานที่ฝึกปฏิบัติงานของผู้ฝึกงานในระหว่างเรียน ไม่น้อยกว่าสาระประสบการณ์ ดังนี้

- 1) การบริหารนโยบาย และกลยุทธ์การศึกษา
- 2) การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้
- 3) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา
- 4) การบริหารงบประมาณ การเงิน และการบริหารทั่วไป
- 5) การบริหารการวิจัย และการบริการวิชาการ

โดยกำหนดช่วงเวลา การจัดฝึกปฏิบัติวิชาชีพ แผน ก. แบบ ก2 และแผน ข. คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษาที่ 2 และจัดเวลาและตารางสอน สำหรับการฝึกโดยแบ่ง กิจกรรมภาคสนาม 3 วันต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ จัดกิจกรรมในชั้นเรียน ก่อนภาคสนาม 1 วัน หลังภาคสนาม 1 วัน (ฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา 2 สัปดาห์ และสำนักงานการศึกษา 2 สัปดาห์)

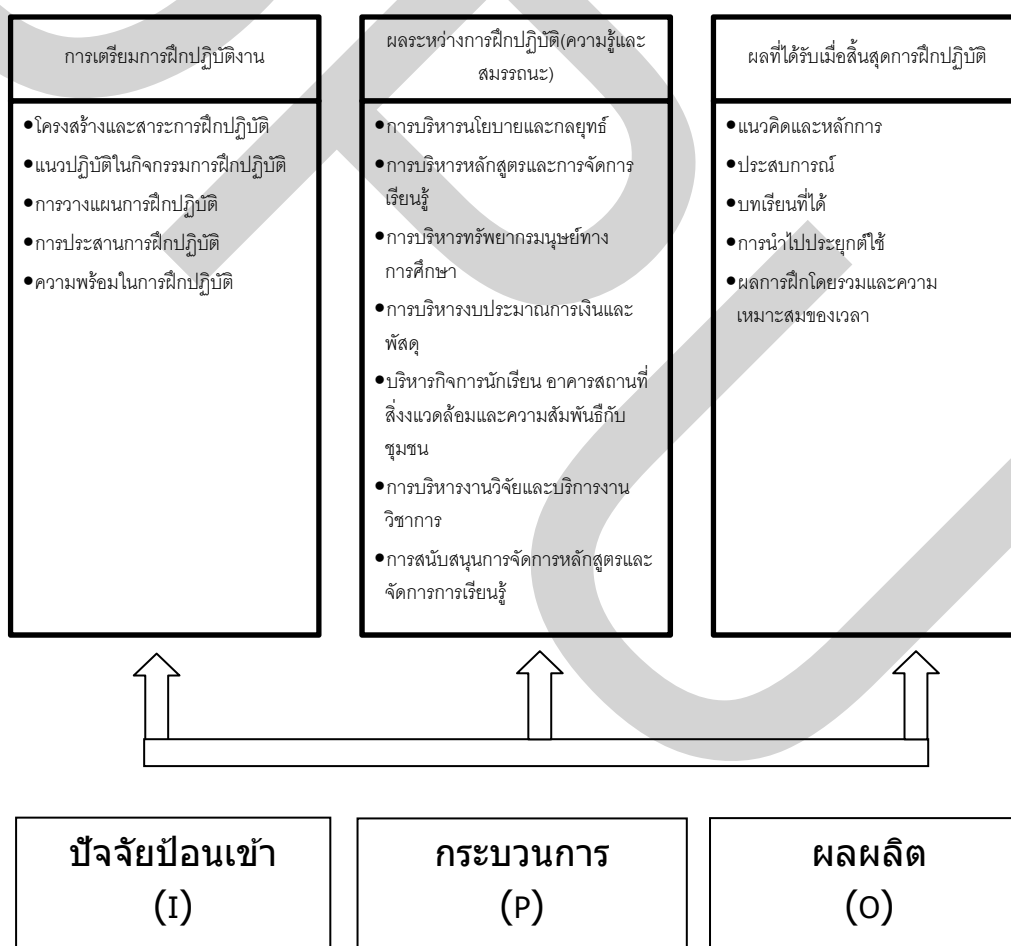
ในปีการศึกษา 2556 หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา เปิดทำการเรียนการสอน รายวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา (Professional Practicum in Education Management) สาขาวิชาการจัดการการศึกษาจึงเห็นควรมีการประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา หลักสูตรการจัดการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยครุศาสตร์ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อประเมินความพร้อมของนักศึกษาในการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการศึกษาในการเตรียมก่อนฝึกปฏิบัติ
- 2.2 เพื่อประเมินผลการฝึกงานเกี่ยวกับความรู้และสมรรถนะของนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมการปฏิบัติวิชาชีพการจัดการศึกษาในการดำเนินการปฏิบัติงาน
- 2.3 เพื่อประเมินผลการฝึกปฏิบัติที่ได้รับหลังการดำเนินการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

3. กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดในการวิจัยประเมินผลการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. นิยามศัพท์

4.1 การประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ หมายถึง หมายถึง การวิจัยประเมินผล การจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ การจัดการการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ใน 3 องค์ประกอบ คือ การเตรียมการฝึกปฏิบัติ ผลด้านความรู้และสมรรถนะระหว่างฝึกปฏิบัติและผลที่ได้รับเมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติ กล่าวคือ

4.1.1 การเตรียมการฝึกปฏิบัติ หมายถึง นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงสร้างและสาระการฝึกปฏิบัติ แนวปฏิบัติในกิจกรรมฝึกปฏิบัติ มีการวางแผนการฝึกปฏิบัติ มีการประสานการฝึกปฏิบัติ และมีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติ

4.1.2 ผลระหว่างฝึกปฏิบัติ (ความรู้สมรรถนะ) หมายถึง นักศึกษาได้รับความรู้และมีสมรรถนะในด้านการบริหารนโยบายและกลยุทธ์ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา การบริหารงบประมาณการเงินและ การบริหารกิจการนักเรียนพัสดุ การบริหารกิจการนักเรียน อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมและความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานวิจัยและบริหารงานวิชาการ และการสนับสนุนการจัดการหลักสูตรและการจัดการการเรียนรู้

4.1.3 ผลที่ได้รับเมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติ หมายถึง นักศึกษาได้และมีแนวคิด หลักการ ประสบการณ์ ได้รับบทเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ และเห็นว่าการฝึกโดยรวมเป็นอย่างไร มีความเหมาะสมกับเวลาอย่างไร

4.2 นักศึกษาปริญญาโท หมายถึง ผู้เรียนตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 1/2556

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาการวิจัยประเมินการจัดกิจกรรม มี 3 ส่วนคือ

1) ประเมินการเตรียมการฝึกปฏิบัติ (ความพร้อม) ประกอบไปด้วย

- 1.1) โครงสร้างและสาระการฝึกปฏิบัติ
- 1.2) แนวปฏิบัติในกิจกรรมการศึกษา
- 1.3) การวางแผนการฝึกปฏิบัติ
- 1.4) การประสานงานการฝึกปฏิบัติ
- 1.5) ความพร้อมในการฝึกปฏิบัติ (ด้านอื่นๆ)

2) ประเมินผลระหว่างการฝึกปฏิบัติ (ความรู้และสมรรถนะ) ประกอบด้วย

- 2.1) การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา
- 2.2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการการเรียนรู้
- 2.3) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา
- 2.4) การบริหารงบประมาณการเงินและพัสดุ
- 2.5) การบริหารกิจกรรมนักเรียน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ
ความสัมพันธ์กับชุมชน
- 2.6) การบริหารงานวิจัยและการบริหารงานวิชาการ
- 2.7) การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการการเรียนรู้

3) ประเมินผลที่ได้รับเมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 3.1) แนวคิดและหลักการในการจัดการศึกษา
- 3.2) ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึก
- 3.3) บทเรียนที่ได้จากการฝึก
- 3.4) การนำไปประยุกต์ใช้ในงาน
- 3.5) ผลการศึกษาปฏิบัติโดยรวม

5.2 ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ ได้แก่ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการการศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1/2556 จำนวน 19 คน

ตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาโทที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนและตอบแบบสอบถาม จำนวน 16 คน

5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยนี้จะใช้ช่วงเวลาในการศึกษาภาคเรียนที่ 1/2556 (5 สิงหาคม 2556 – 9 ธันวาคม 2557)

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

6.2 นำปัญหาและข้อเสนอแนะมาประกอบการจัดทำแนวทาง/แผนการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพการจัดการการศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีการศึกษาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้แก่ (1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา (2) การจัดการศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และ (3) การประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ดังนี้

2.1 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา เป็นไปตามประกาศคุรุสภาเรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 เกี่ยวกับเกณฑ์การรับรองมาตรฐานหลักสูตร การปฏิบัติการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา กำหนดให้มีการฝึกปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาและการบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และมีชั่วโมงปฏิบัติไม่น้อยกว่า 90 ชั่วโมง (15 X 6 ชั่วโมง) ประกอบด้วยการฝึกบริหารสถานศึกษา ร้อยละ 50 และฝึกการบริหารการศึกษา ร้อยละ 50

การจัดการศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการบูรณาการความรู้และทักษะการจัดการการศึกษา มีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพอย่างหลากหลายและมีความเป็นสากล มีความสามารถในการวิจัยในศาสตร์ด้านการศึกษาและการจัดการศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเพื่อตอบสนอง สังคมและประเทศชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะดังนี้

- (1) มีความรู้ลึกซึ้งในเรื่องของการบริการ และจัดการการศึกษา โดยสามารถประยุกต์ความรู้แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร และการจัดการการศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้

- (2) มีความสามารถในการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและการบริหารการศึกษา
- (3) มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยและประยุกต์ใช้ผลการวิจัยเพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงคุณภาพการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- (4) มีความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ที่มีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ รับผิดชอบในวิชาชีพสามารถพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

ระบบการจัดการการศึกษาเป็นแบบทวิภาคโดย 1 ปีการศึกษา มี 2 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้นและ ภาคปลาย ระยะเวลาแต่ละภาคการศึกษาประมาณ 16 สัปดาห์ นักศึกษาสำเร็จการศึกษาได้ไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

หลักสูตรฉบับปัจจุบัน เป็นหลักสูตรปรับปรุงปี พ.ศ. 2555 ที่ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยและเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีโครงสร้างของหลักสูตร 2 แผน คือ (1) แผน ก แบบทำวิทยานิพนธ์ 42 หน่วยกิต ประกอบด้วยกลุ่มวิชาพื้นฐาน 3 หน่วยกิต กลุ่มวิชาบังคับ 21 หน่วยกิต กลุ่มวิชาเลือก 3 หน่วยกิต การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ 3 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และ (2) แผน ข แบบไม่ทำวิทยานิพนธ์ 42 หน่วยกิต ประกอบด้วย กลุ่มวิชาพื้นฐาน 3 หน่วยกิต กลุ่มวิชาบังคับ 21 หน่วยกิต กลุ่มวิชาเลือก 9 หน่วยกิต การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ 3 หน่วยกิต และสารนิพนธ์ 6 หน่วยกิต

2.2 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ถือเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ที่ได้กำหนดไว้ในวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ การจัดการการศึกษา โดยมีคำอธิบายรายวิชาดังนี้คือ แนวคิดและหลักการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ การจัดการบริหารเกี่ยวกับการบริหารนโยบายและกลยุทธ์ทางการศึกษาการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงบประมาณ การเงินพัสดุ การบริหารทั่วไป การบริหารงานวิจัยและการบริหารวิชาการในสถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษา ระบบและขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ การนำเสนอการฝึกปฏิบัติ

ปีการศึกษา 2555 นับเป็นปีแรกที่หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตฉบับปรับปรุง สาขาการจัดการการศึกษา ได้เปิดสอนในวิทยาลัยครุศาสตร์ มีองค์ประกอบและข้อกำหนดในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างผู้เรียนสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา โดย

กำหนดให้การฝึกปฏิบัติจะต้องบูรณาการสาระประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษาและสำนักงานการศึกษาที่มีใช้สถานที่ปฏิบัติงานในระหว่างเรียน ไม่น้อยกว่าสาระประสบการณ์ ดังนี้

- (1) การบริหารนโยบายและกลยุทธ์ทางการศึกษา
- (2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
- (3) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา
- (4) การบริหารงบประมาณ การเงินและการบริการงานทั่วไป
- (5) การบริหารการวิจัย และการบริการวิชาการ

โดยกำหนดช่วงเวลาการจัดฝึกปฏิบัติวิชาชีพ แผน ก. แบบ ก.2 และแผน ข. คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษาที่ 2 และจัดเวลาและตารางสอน สำหรับการฝึกโดยแบ่งกิจกรรมภาคสนาม 3 วันต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ จัดกิจกรรมในชั้นเรียน ก่อนภาคสนาม 1 วัน หลังภาคสนาม 1 วัน (ฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา 2 สัปดาห์ และสำนักงานการศึกษา 2 สัปดาห์) ระหว่าง วันที่ 13 สิงหาคม ถึง 20 กันยายน 2556

หลักเกณฑ์และวิธีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการศึกษา ในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการศึกษา มีหลักเกณฑ์และวิธีการฝึกปฏิบัติดังนี้

(1) หลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์ภาคสนามระหว่างเรียน (ตามเกณฑ์ของคุรุสภา) สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบริหารสถานศึกษาและบริหารการศึกษา โดยการฝึกปฏิบัติจะต้องบูรณาการประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติที่มีใช้สถานที่ปฏิบัติงานของผู้ฝึกงานระหว่างเรียนเป็นกิจกรรมภาคสนาม 3 วันต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ (เวลา 12 วัน) โดยฝึกในสถานศึกษา 2 สัปดาห์ และสำนักงานทางการศึกษา 2 สัปดาห์

(2) วิธีการปฏิบัติวิชาชีพ

- 2.1) นักศึกษาเข้ารับการปฐมนิเทศการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ
- 2.2) ศึกษาคู่มือและแผนกิจกรรมการฝึก
- 2.3) ประสานการจัดกิจกรรมการศึกษากับแหล่งฝึก
- 2.4) จัดทำแผนการฝึกและนำเสนอแผนการฝึกปฏิบัติต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.5) วิทยาลัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์แหล่งฝึกให้อำนวยความสะดวกกำหนดผู้รับผิดชอบและผู้ประเมินการฝึก
- 2.6) นักศึกษาออกฝึกปฏิบัติการตามแผนการฝึกปฏิบัติ 4 สัปดาห์
- 2.7) อาจารย์ที่ปรึกษาออกไปนิเทศการฝึกตามแผนงานการนิเทศการฝึกปฏิบัติ
- 2.8) นักศึกษาจัดทำรายงานผลการฝึกปฏิบัติ

2.9) นักศึกษานำเสนอผลการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน มีการอภิปรายกลุ่มและประเมินผล

2.10) ประเมินการฝึกปฏิบัติ

2.3 การประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ

การประเมิน (Evaluation) เป็นภารกิจหรือหน้าที่ (function) หนึ่งของการบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าหรือผลที่เกิดขึ้นหรือการเปรียบเทียบการปฏิบัติจากเกณฑ์ หรือ เป้าหมายที่กำหนดไว้ ว่าบรรลุผลที่วางไว้หรือไม่อย่างไร ที่ครอบคลุมถึงผลผลิต ผลลัพธ์ และ ผลกระทบหรือประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดขึ้น

การประเมิน (Assessment) เป็นกระบวนการหนึ่งหรือส่วนหนึ่งของการประเมิน (Evaluation) ที่ใช้เป็นขั้นตอนแรกๆ ของการประเมิน และไม่เน้นข้อสรุปมากนัก เช่น การประเมินผล ผู้เรียนรายวิชา การประเมินรายบุคคล การประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) ซึ่ง เป็นการประเมินเบื้องต้นก่อนนำไปสู่ข้อสรุปในภาพรวม

มีผู้จำแนกประเภทของการประเมิน ไว้อย่างหลากหลาย ในงานนี้ พิสนุ พงศ์ศรี (2554) ได้ แบ่งประเภทของการประเมินไว้ 4 ลักษณะคือ

(1) แบบตามวัตถุประสงค์ คือ การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และ การประเมินผลภาพรวม (Summative Evaluation)

(2) แบ่งตามช่วงเวลาของการประเมิน ได้แก่ การประเมินตามความต้องการจำเป็น (needs Assessment) การประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (process Evaluation) การประเมินผลผลิต (output Evaluation) การประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบ (outcome/Impact Evaluation) และ การประเมินงานประเมิน (Meta Evaluation)

(3) แบ่งตามผู้ประเมิน คือ ผู้ประเมินภายใน (Internal Evaluator Evaluation) และผู้ ประเมินภายนอก (External Evaluator Evaluation)

(4) แบ่งตามขอบข่ายของการศึกษา ได้แก่ การประเมินสื่อการสอน (material Evaluation) การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) การประเมินการสอน (Instruction Evaluation) การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) การประเมินโครงการ (Project Evaluation) การ ประเมินเพื่อประกันคุณภาพทางการศึกษา (Education Quality Assurance Assessment/Evaluation) การประเมินองค์กร (Organization Evaluation)

การประเมินทางการจัดการการศึกษาโดยทั่วไป สารระการประเมินจะเน้นการประเมิน ภาพรวมทั้งระบบ ทั้งในด้าน

1. ปัจจัยทางการศึกษา เช่น นโยบาย เป้าหมาย หลักสูตร ครู ผู้บริหาร ผู้เรียน โครงสร้าง พื้นฐานทางการศึกษาหรือสิ่งอำนวยความสะดวก
2. กระบวนการจัดการการศึกษา เช่น การวางแผน การจัดงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาหลักสูตรและสื่อ วิธีการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียน
3. ผลผลิตทางการศึกษา เช่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
4. ผลลัพธ์ทางการศึกษา เช่น การเรียนต่อ การมีงานทำ
5. ผลกระทบทางการศึกษา เช่น การได้รับการยอมรับจากสังคม

นอกจากนั้น ยังมีการประเมินบริบททางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สื่อเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และประชากร ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา เหล่านี้เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การประเมินดังกล่าวขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์เฉพาะเรื่องว่า ต้องการประเมินเรื่องอะไรเป็นสำคัญ เช่น การประเมินผลการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา การประเมินการพัฒนาครูช่วยสอน การประเมินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นต้น

สำหรับการประเมินผลการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพการจัดการศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งที่มุ่งประเมินความพร้อมในการฝึกงาน วิชาชีพ ความรู้สมรรถนะในการฝึกปฏิบัติ และหลังฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพของนักศึกษา ตลอดจน การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการประเมินภาพรวมของการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพทั้งก่อนการปฏิบัติ ระหว่างการปฏิบัติหลัง การปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา

ดังนั้น การประเมินการจัดกิจกรรมฯ จึงประเมินตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การวิจัย ประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ ประกอบด้วย การเตรียมการฝึกปฏิบัติ ผลระหว่างการฝึกปฏิบัติ ด้านความรู้และสมรรถนะที่ได้รับ ผลที่ได้รับเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติ ดังนี้

1. การเตรียมการฝึกปฏิบัติประกอบด้วย

1.1 โครงสร้างและสาระการฝึกปฏิบัติ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ (1) ความเข้าใจคำอธิบายรายวิชา (2) ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของรายวิชา (3) ความเข้าใจประเด็นที่ต้องพัฒนาตนเองในกระบวนการฝึกปฏิบัติ

1.2 แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ (1) ความเข้าใจงานที่กำหนดให้ทำ (2) ความเข้าใจองค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนามที่ต้องฝึกปฏิบัติ

1.3 การวางแผนการฝึกปฏิบัติ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ (1) การจัดเวลาและวางแผนการฝึกภาคสนาม (2) การวางแผนการฝึกในสถานศึกษา (3) การวางแผนการฝึกในสำนักงานการศึกษา

1.4 การประสานการฝึกปฏิบัติ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ (1) การประสานงานกับสถานศึกษาที่ต้องฝึกล่วงหน้า (2) การประสานงานกับสำนักงานการศึกษาที่ต้องฝึกล่วงหน้า (3) นักศึกษาพร้อมเข้ารับการฝึกกิจกรรมการปฏิบัติจริง (4) สถานศึกษา/สำนักงานทางการศึกษาพร้อมรับนักศึกษาเข้ารับการฝึก

2. ผลระหว่างการฝึกปฏิบัติด้านความรู้และสมรรถนะที่ได้รับ ประกอบด้วย

2.1 ความรู้สมรรถนะที่ได้รับระหว่างฝึกในสถานศึกษา มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ (1) การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา (2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (3) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา (4) การบริหารงบประมาณ การเงิน และพัสดุ (5) การบริหารกิจการนักศึกษา อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความสัมพันธ์กับชุมชน (6) การบริหารงานวิจัยและการบริการวิชาการ

2.2 ความรู้และสมรรถนะที่ได้รับระหว่างฝึกในสำนักงานการศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ (1) การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา (2) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา (3) การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ (4) การบริหารงานวิจัยและการบริการวิชาการ (5) การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

3. ผลที่ได้รับเมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติ

3.1 แนวคิดและหลักการ มี 1 ตัวบ่งชี้ คือ ได้รับแนวคิดและหลักการจัดการศึกษา

3.2 ประสบการณ์และบทเรียน มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ (1) ได้รับประสบการณ์การบริหารนโยบายและแผน (2) ได้รับประสบการณ์การบริหารหลักสูตร (3) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ (4) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (5) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารงบประมาณและการเงิน (6) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารพัสดุ (7) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารทั่วไป (8) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารงานวิจัยและการบริการวิชาการ

3.3 การนำไปประยุกต์ใช้ มี 1 ตัวบ่งชี้ คือ สามารถนำผลการฝึกไปประยุกต์เพื่อการปรับปรุงของตนเอง

3.4 ผลของสาระการฝึกโดยรวมกับเวลาที่กำหนดให้ มี 1 ตัวบ่งชี้ คือ ผลการฝึกโดยรวมของสาระที่ฝึกทั้งหมดกับเวลาที่กำหนดให้มีความเหมาะสม

2.4 สรุป

การประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดัตต เป็น การประเมินความพร้อมในการฝึกงานวิชาชีพ ความรู้และสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติ และหลังการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพของนักศึกษาตลอดจนการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการประเมินภาพรวมของการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพทั้งก่อนการปฏิบัติ ระหว่างการปฏิบัติและหลังการปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาเป็นไปตามประกาศของคุรุสภาเรื่อง การรับรองปริญญา และประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ เมื่อปี พ.ศ. 2557 โดยกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การวิจัยประเมินผลการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ ประกอบด้วย การเตรียมการฝึกปฏิบัติ ผลระหว่างการฝึกปฏิบัติด้านความรู้และสมรรถนะที่ได้รับ ผลที่ได้รับเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติ ที่คาดว่าจะสามารถพัฒนาการจัดการฝึกปฏิบัติวิชาชีพของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

3.1 **ประชากร** คือ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ การศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ED 703 ฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา ภาค การศึกษาที่ 1/2556 ทั้งหมด 19 คน

ตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ การศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ED 703 ฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา ภาค การศึกษาที่ 1/2556 ทั้งหมด 16 คน

3.2 หลักเกณฑ์และวิธีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ

(1) หลักสูตรกำหนดให้นักศึกษา ฝึกประสบการณ์ภาคสนามระหว่างเรียน (ตาม หลักเกณฑ์ของคุรุสภา) สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา โดยการฝึกปฏิบัติจะต้องบูรณาการสาระประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ ที่มีใช้สถานที่ปฏิบัติงานของ ผู้ฝึกงานระหว่างเรียน. เป็นกิจกรรมภาคสนาม 3 วันต่อสัปดาห์เป็นเวลา 4 สัปดาห์ (เวลา 13 วัน โดยฝึกในสถานศึกษา 2 สัปดาห์ และสำนักงานทางการศึกษา)

(2) วิธีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ

(2.1) นักศึกษาเข้ารับการปฐมนิเทศการจัดกิจกรรมการฝึก

(2.2) ศึกษาคู่มือและแผนกิจกรรมการฝึก

(2.3) ประสานการจัดกิจกรรมการศึกษากับแหล่งฝึก

(2.4) จัดทำแผนการฝึกและนำเสนอแผนการฝึกปฏิบัติต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

(2.5) วิทยาลัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์แหล่งฝึกให้อำนวยความสะดวก กำหนดผู้รับผิดชอบและประเมินผลการศึกษา

(2.6) นักศึกษาออกฝึกปฏิบัติการตามแผนการฝึกปฏิบัติ 4 สัปดาห์

(2.7) อาจารย์ที่ปรึกษาออกไปนิเทศการฝึกตามแผนงานการนิเทศการฝึกปฏิบัติ

(2.8) นักศึกษาจัดทำรายงานผลการฝึกปฏิบัติ

(2.9) นักศึกษานำเสนอผลการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน มีการอภิปรายกลุ่มและ ประเมินผล

(2.10) ประเมินผลการฝึกปฏิบัติ

3.3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการวิจัยประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ

ก. การเตรียมการฝึกปฏิบัติ

- 1) โครงสร้างและสาระการฝึกปฏิบัติ มี 3 ตัวบ่งชี้
 - 1.1) ความเข้าใจคำอธิบายรายวิชา
 - 1.2) ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของรายวิชา
 - 1.3) ความเข้าใจประเด็นที่ต้องพัฒนาตนเองในกระบวนการฝึกปฏิบัติ
- 2) แนวปฏิบัติในกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ มี 2 ตัวบ่งชี้
 - 2.1) ความเข้าใจงานที่กำหนดให้ทำ
 - 2.2) ความเข้าใจองค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนามที่ต้องฝึกปฏิบัติ
- 3) การวางแผนการฝึกปฏิบัติ มี 3 ตัวบ่งชี้
 - 3.1) การจัดเวลาและวางแผนการฝึกปฏิบัติงาน
 - 3.2) การวางแผนการฝึกในสถานศึกษา
 - 3.3) การวางแผนฝึกในสำนักงานการศึกษา
- 4) การประสานงานฝึกปฏิบัติงาน มี 3 ตัวบ่งชี้
 - 4.1) การประสานงานกับสถานศึกษาที่ต้องฝึกล่วงหน้า
 - 4.2) การประสานงานกับสำนักงานการศึกษาที่ต้องฝึกล่วงหน้า
 - 4.3) การทำความเข้าใจองค์ประกอบหรือประเด็นการฝึกกับสถานที่ฝึกปฏิบัติ
- 5) ความพร้อมในการฝึกปฏิบัติอื่นๆ มี 4 ตัวบ่งชี้
 - 5.1) สถานศึกษาเข้าใจเจตจำนงในการขอรับการฝึก
 - 5.2) สำนักงานทางการศึกษาเข้าใจเจตจำนงในการขอรับการฝึก
 - 5.3) นักศึกษาพร้อมเข้ารับการฝึกกิจกรรมการปฏิบัติจริง
 - 5.4) สถานศึกษา/สำนักงานทางการศึกษาพร้อมรับนักศึกษาเข้ารับการฝึกปฏิบัติ

ข. ผลระหว่างการฝึกปฏิบัติด้านความรู้และสมรรถนะที่ได้รับ

- 1) ความรู้และสมรรถนะที่ได้รับระหว่างฝึกในสถานศึกษา มี 6 ตัวบ่งชี้
 - 1.1) การบริหารนโยบายและกลยุทธ์ทางการศึกษา
 - 1.2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
 - 1.3) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา
 - 1.4) การบริหารงบประมาณการเงินและพัสดุ
 - 1.5) การบริหารกิจการนักเรียน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความสัมพันธ์กับ

ชุมชน

- 1.6) การบริหารงานวิจัยและบริการวิชาการ
- 2) **ความรู้และสมรรถนะที่ได้รับระหว่างการฝึกในสำนักงานการศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้**
 - 2.1) การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา
 - 2.2) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา
 - 2.3) การบริหารงบประมาณการเงินและพัสดุ
 - 2.4) การบริหารงานวิจัยและบริการวิชาการ
 - 2.5) การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ค. ผลที่ได้รับเมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติ

- 1) **แนวคิดและหลักการ มี 1 ตัวบ่งชี้**
 - 1.1) ได้รับแนวคิดและหลักการจัดการศึกษา
- 2) **ประสบการณ์และบทเรียน มี 8 ตัวบ่งชี้**
 - 2.1) ได้รับประสบการณ์การบริหารนโยบายและแผน
 - 2.2) ได้รับประสบการณ์การบริหารหลักสูตร
 - 2.3) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารจัดการเรียนรู้
 - 2.4) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารทรัพยากรมนุษย์
 - 2.5) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารงบประมาณการเงิน
 - 2.6) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารงานพัสดุ
 - 2.7) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารงานทั่วไป
 - 2.8) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารงานวิจัยและบริการวิชาการ
- 3) **การนำไปประยุกต์ใช้ มี 1 ตัวบ่งชี้**
 - 3.1) สามารถนำผลการฝึกไปประยุกต์เพื่อปรับปรุงงานของตัวเอง
- 4) **ผลของสาระการฝึกโดยรวมกับเวลาที่กำหนดให้ มี 1 ตัวบ่งชี้**
 - 4.1) ผลการฝึกโดยรวมของสาระที่ต้องฝึกทั้งหมดกับเวลาที่กำหนดให้มีความ

เหมาะสม

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เชิงแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการวัดและประเมินการจัดกิจกรรมการปฏิบัติวิชาชีพการจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินกิจกรรมการปฏิบัติวิชาชีพ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการก่อนปฏิบัติขั้นดำเนินการปฏิบัติและขั้นหวังการดำเนินการปฏิบัติ ลักษณะการสอบถามเป็นแบบความประมาณการค่า (Rating scale) 5 ระดับ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปรับปรุง

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของผลการประเมินองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ต่างๆ มีดังนี้

4.50 – 5.00 มีการรับรู้/การปฏิบัติ/ผลการปฏิบัติระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 มีการรับรู้/การปฏิบัติ/ผลการปฏิบัติระดับมาก

2.50 – 3.49 มีการรับรู้/การปฏิบัติ/ผลการปฏิบัติระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 มีการรับรู้/การปฏิบัติ/ผลการปฏิบัติระดับน้อย

1.00 – 1.49 มีการรับรู้/การปฏิบัติ/ผลการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ใช้ ความถี่และร้อยละ ตอนที่ 2 ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ใช้วิเคราะห์ค่าความถี่ (frequency) ของความคิดเห็น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทที่ 4 จะแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 4.2 การประเมินการจัดกิจกรรมการปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา
ประกอบด้วย

4.2.1 ผลการประเมินขั้นเตรียมการก่อนการฝึกปฏิบัติ

4.2.2 ผลการประเมินขั้นดำเนินการฝึกปฏิบัติ

4.2.3 ผลการประเมินขั้นหลังดำเนินการฝึกปฏิบัติ

ตอนที่ 4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ
จัดการการศึกษาในทัศนะของนักศึกษา

โดยรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวอย่าง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตร สาขาการจัดการการศึกษา ที่ตอบแบบสอบถามมีลักษณะดัง
ตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม(n = 16)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	3	18.75
หญิง	13	81.25
ลักษณะในงานที่ทำปัจจุบัน		
บริหารและสอน	6	37.50
บริหารอย่างเดียว	2	12.50
สอนอย่างเดียว	7	43.75
อื่นๆ เช่น พนักงานมหาวิทยาลัย	1	6.25
หน่วยงานที่สังกัด		
เอกชน	7	43.75
รัฐบาล	9	56.25
ประสบการณ์ในการทำงาน		
มากกว่า 10 ปี	7	43.75
5-10 ปี	5	31.25
น้อยกว่า 5 ปี	4	25.00
วุฒิการศึกษาที่ใช้รับสมัคร		
ปริญญาตรีทางการศึกษา	9	56.25
ปริญญาตรีสาขาอื่น	2	12.50
สูงกว่าปริญญาตรี	5	31.25
การเข้ารับปริญญนิเทศและจัดแผนการศึกษา		
เข้ารับ	11	68.75
ไม่ได้เข้ารับ	4	25.00
ไม่ตอบ	1	6.25

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 16 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 81.25) งานที่ทำในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 43.75) อยู่ในสถานศึกษาของรัฐ (ร้อยละ 56.25) มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 43.75) วุฒิที่ใช้สมัครเรียนปริญญาโทเป็นวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา (ร้อยละ 56.25) เข้ารับการปฐมนิเทศและจัดทำแผนการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ (ร้อยละ 68.75) ที่เหลืออีก 5 ราย หรือร้อยละ 31.25 ไม่ได้เข้ารับการปฐมนิเทศและจัดทำแผนการฝึกปฏิบัติและไม่ตอบ

ตอนที่ 4.2 การประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

ข้อมูลผลการประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในตอนต้นที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 ส่วนตามขั้นตอน 3 ขั้น คือ ขั้นเตรียมการก่อนฝึกปฏิบัติ ขั้นดำเนินการฝึกปฏิบัติและขั้นหลังการดำเนินการฝึกปฏิบัติ รายละเอียดมีดังนี้

4.2.1 ผลการประเมินขั้นเตรียมการหรือความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินขั้นเตรียมการก่อนการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ (n=16)

ตัวแปรที่ประเมิน	\bar{x}	S.D.	การรับรู้/การปฏิบัติ	อันดับ
โครงสร้างและสาระการฝึก				
1. ความเข้าใจคำอธิบายรายวิชา	3.88	.62	มาก	9
2. ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของรายวิชา	3.81	.66	มาก	12
3. ความเข้าใจในประเด็นที่ต้องพัฒนาตนเองในกระบวนการฝึกปฏิบัติแนวปฏิบัติในกิจกรรมการฝึก	3.88	.81	มาก	9
4. ศึกษาและเข้าใจงานที่กำหนดให้ทำ	3.88	.50	มาก	9
5. ความเข้าใจองค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนามที่ต้องฝึก	4.00	.63	มาก	5
การวางแผนการฝึกปฏิบัติ				
6. การจัดเวลาและวางแผนการฝึกภาคสนาม	3.94	.93	มาก	8
7. การวางแผนฝึกในสถานศึกษา	4.31	.79	มาก	3
8. การวางแผนการฝึกในสำนักงานการศึกษา	4.40	.74	มาก	1

การประสานงานการฝึกปฏิบัติ

9. การประสานงานกับสถานศึกษาที่ต้องฝึกล่วงหน้า	4.38	.62	มาก	2
10. การประสานงานกับสำนักงานการศึกษาล่วงหน้า	4.13	.81	มาก	4
11. การทำความเข้าใจองค์ประกอบหรือประเด็นการฝึก กับสถานที่ฝึกปฏิบัติ	4.00	.73	มาก	5

ความพร้อมในการฝึกปฏิบัติอื่นๆ

12. สถานศึกษาเข้าใจเจตจำนงในการขอรับการฝึก	3.94	.99	มาก	7
13. สำนักงานทางการศึกษาเข้าใจเจตจำนงในการขอรับ การฝึก	3.56	1.09	มาก	14
14. นักศึกษาพร้อมเข้ารับการฝึกก่อนการฝึกปฏิบัติจริง	3.69	.87	มาก	13
15. สถานศึกษา/สำนักงานการศึกษาพร้อมรับนักศึกษา เข้ารับการฝึก	3.50	1.21	มาก	15
รวม	3.95	0.51		

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ในขั้นเตรียมการก่อนการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาตามรายประเด็นและรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ นักศึกษามีการรับรู้หรือการปฏิบัติจริง โดยนักศึกษาได้มีการวางแผนการฝึกปฏิบัติกับสำนักงานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมาคือ มีการประสานงานกับสถานศึกษาที่ต้องเข้าไปฝึกล่วงหน้า ($\bar{x} = 4.38$) มีแผนการฝึกในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.31$) และมีการประสานการทำงานกับสำนักงานทางการศึกษาล่วงหน้า ($\bar{x} = 4.13$) ตามลำดับ ส่วนประเด็นหรือข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้หรือการปฏิบัติต่ำกว่าข้ออื่นๆได้แก่ ความพร้อมและความเข้าใจเจตจำนงในการขอรับการฝึกปฏิบัติวิชาชีพของสถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.50$) และ ($\bar{x} = 3.56$)

4.2.2 ผลการประเมินขั้นตอนงานการฝึกปฏิบัติ

ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ กรณีการฝึกในสถานศึกษา กับ กรณีการฝึกในสำนักงานทางการศึกษา ผลประเมินการฝึกปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ความรู้และสมรรถนะที่ฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาและในสำนักงานทางการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

(1) ความรู้และสมรรถนะที่ฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสถานศึกษา (n=16)

ตัวแปรที่ประเมิน(ความรู้และสมรรถนะ)	\bar{x}	S.D.	ผลที่ได้รับ	อันดับ
1. การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา	4.06	.77	มาก	4
2. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.31	.62	มาก	1
3. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา	4.31	.70	มาก	1
4. การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ	3.88	.72	มาก	5
5. การบริหารกิจการนักเรียน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์กับชุมชน	4.27	.79	มาก	3
6. การบริหารงานวิจัยและการบริการวิชาการ	3.88	.81	มาก	5
รวม	4.08	.58	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความรู้และสมรรถนะที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาของนักศึกษาตามการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยความรู้และสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.31$) และด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{x} = 4.31$) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด รองลงมาคือ การบริหารงานกิจการนักเรียน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{x} = 4.27$) และด้านการบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา ($\bar{x} = 4.06$) ตามลำดับ ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ ($\bar{x} = 3.88$) และด้านการบริหารงานวิจัยและการบริการวิชาการ ($\bar{x} = 3.88$) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด

(2) ความรู้และสมรรถนะที่ฝึกปฏิบัติในสำนักงานทางการศึกษา

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสำนักงานทางการศึกษา (n=16)

ตัวแปรที่ประเมิน(ความรู้และสมรรถนะ)	\bar{x}	S.D.	ผลที่ได้รับ	อันดับ
1. กรบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา	3.94	.93	มาก	1
2. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา	3.75	.68	มาก	4
3. การบริหารงบประมาณการเงินและพัสดุ	3.25	.86	มาก	5
4. การบริหารงานวิจัยและบริการวิชาการ	3.94	.99	มาก	1
5. การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	3.88	.89	มาก	3

รวม	3.75	.71	มาก
-----	------	-----	-----

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความรู้และสมรรถนะที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติในสำนักงานทางการศึกษาของนักศึกษาตามผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) และเมื่อพิจารณาตามรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด คือ ความรู้และสมรรถนะทางด้านการบริหารนโยบายและกลยุทธ์ทางการศึกษากับด้านการบริหารงานวิจัยและบริการวิชาการ ($\bar{x} = 3.94$) เท่ากัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ การบริหารงบประมาณการเงินและพัสดุ

4.2.3 ผลการประเมินชั้นหลังการดำเนินการฝึกปฏิบัติ

ผลที่ได้จากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพตามแผนกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในทรศนะของนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกปฏิบัติมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินชั้นหลังดำเนินการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ($n = 16$)

ตัวแปรที่ประเมิน	\bar{x}	S.D.	ผลที่ได้รับ	อันดับ
------------------	-----------	------	-------------	--------

แนวคิดและหลักการ				
1.) ได้รับแนวคิดและหลักการจัดการการศึกษา	4.19	.40	มาก	5
ประสบการณ์และการเรียน				
2.) ได้รับประสบการณ์ การบริหารนโยบายและแผน	4.07	.59	มาก	6
3.) ได้รับประสบการณ์การบริหารหลักสูตร	4.07	.77	มาก	7
4.) ได้รับประสบการณ์และการเรียนการจัดการเรียนรู้	4.33	.62	มาก	2
5.) ได้รับประสบการณ์และการเรียนการบริหารทรัพยากรมนุษย์	4.25	.68	มาก	3
6.) ได้รับประสบการณ์และการเรียนการบริหาร งบประมาณและการเงิน	3.81	.83	มาก	8
7.) ได้รับประสบการณ์และการเรียนการบริหารพัสดุ	3.56	.96	มาก	10
8.) ได้รับประสบการณ์และการเรียนการบริหารทั่วไป	4.25	.68	มาก	3
9.) ได้รับประสบการณ์และบทเรียนการบริหารงานวิจัย และบริการวิชาการ	3.81	.83	มาก	8
การนำไปประยุกต์ใช้				
10.) สามารถนำผลการฝึกไปประยุกต์เพื่อปรับปรุงงาน ของตน	4.38	.71	มาก	1
ผลของสาระการฝึกโดยรวมกับเวลาที่กำหนดให้เหมาะสม				
11.) ผลการฝึกโดยรวมของสาระที่ฝึกทั้งหมดกับ ระยะเวลาที่กำหนดให้	3.31	1.19	ปานกลาง	11
รวม	4.00	.48	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า หลังดำเนินการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกปฏิบัติวิชาชีพได้รับแนวคิด หลักการ ประสบการณ์และการเรียนจากการฝึก การนำไปประยุกต์ใช้ในงาน และความเหมาะสมของเวลาที่ฝึกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) โดยเห็นว่า สามารถนำผลการฝึกไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงงานของตน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.38$) รองลงมาคือ ได้รับประสบการณ์และการเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.33$) และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{x} = 4.25$) ตามลำดับ ส่วนสาระที่ฝึกกับระยะเวลาที่กำหนดให้เหมาะสม มีผลการฝึกอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.31$)

ตอนที่ 4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการ
การศึกษาในทรศนะของนักศึกษาที่มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.6 – 4.7

ตารางที่ 4.6 ปัญหาที่พบจากการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในทรศนะของนักศึกษา

ลักษณะของปัญหา	ความถี่
1. ปัญหาด้านนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติ	
1.1 นักศึกษามีภาระงานประจำมาก มีปัญหาการจัดเวลาในการฝึก	4
1.2 การฝึกปฏิบัติในวันราชการทำให้นักศึกษาต้องลางานประจำ (4 สัปดาห์ๆ ละ 3 วัน รวม 12 วัน) มีผลกระทบต่อภาระงานสอน	3
1.3 ระยะเวลาในการศึกษาและการเตรียมประสานงานมีจำกัด	2
2. ปัญหาด้านสาขาวิชาที่จัดฝึก	
2.1 การสื่อสารขอแนะนำในการฝึกกับนักศึกษาของสาขาบางชั้นตอนยังไม่ชัดเจน เช่น การนำเสนอผลการฝึกต้องจัดทำเป็นต้องจัดทำเป็นเอกสารรายงานและ PPT เป็นต้น	1
3. ปัญหาด้านหน่วยฝึก	
3.1 บุคลากรของหน่วยฝึกไม่เข้าใจจุดประสงค์ของการฝึกเพราะเห็นเป็นเรื่องใหม่ บางแห่งมีบุคลากรแสดงความไม่พอใจ บางแห่งต้องการรายละเอียดแต่ละด้านมาก	3
3.2 บุคลากรในหน่วยงานที่ฝึกมีภาระงานมาก จึงไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีเวลาดูแล และให้ข้อมูลที่ต้องการ ผู้ฝึกจึงต้องพยายามศึกษาและอดทน	3
3.3 หน่วยฝึกต้องการให้ผู้ฝึกใช้เวลาเต็มที่ โดยให้รายละเอียดทุกงานและทุก ขั้นตอนของงาน เช่น การเข้าร่วมประชุม ร่วมออกภาคสนาม ฯลฯ	2
3.4 การประสานงานภายในของหน่วยฝึกปฏิบัติบางหน่วยไม่ค่อยดี	2
4. ปัญหาด้านความรู้ที่ได้รับ	
4.1 ความเข้าใจกระบวนการทำแผนและการใช้แบบฟอร์มต่างๆยังไม่ค่อยชัดเจน	1

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมด้านการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในทรศนะของ
นักศึกษาด้านผู้ฝึก คือ ผู้ฝึกคือนักศึกษามีภาระงานประจำมาก มีปัญหาในการจัดเวลาเพื่อการฝึก ทำ
ให้ต้องลางาน มีผลกระทบต่องานสอน ซึ่งเป็นงานประจำของนักศึกษา ปัญหาจากสาขาวิชายังมีการ
สื่อสารไม่ชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนการฝึก ปัญหาจากหน่วยฝึก คือ บุคลากรหน่วยฝึกไม่เข้าใจ
วัตถุประสงค์ของการฝึก เพราะเห็นเป็นเรื่องใหม่ มีบางแห่งแสดงความไม่พอใจ บางแห่งต้องการ

รายละเอียดในการฝึกแต่ละด้านมาก บุคลากรในหน่วยงานมีภาระงานมาก ไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีเวลาในการให้ข้อมูลที่ต้องการ ทำให้ผู้ฝึกต้องพยายามศึกษาด้วยความอดทน)

ตารางที่ 4.7 ข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาใน
 ทรศณะของนักศึกษา

ลักษณะข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรมีเกณฑ์การประเมินผลการฝึก ให้ผู้ประเมินในหน่วยฝึก	2
2. ควรจัดเวลาการฝึกให้เหมาะสมเช่น ช่วงปิดภาคเรียน, ช่วงก่อนปิดงบประมาณ	2
3. ควรสื่อสารทำความเข้าใจให้กระจ่างทุกๆ ประเด็นก่อนให้นักศึกษานำเสนอผลการฝึก	1
4. ควรปรับปรุงการใช้เวลาในการออกฝึกปฏิบัติ	1
5. ควรแจ้งหน่วยฝึกว่ามีการสังเกตการณ์และศึกษาดูงานร่วมอยู่ในกระบวนการฝึก	1
6. ในหนังสือขอความอนุเคราะห์หน่วยฝึก วิทยาลัยควรอธิบายรายละเอียดให้หน่วยฝึกเข้าใจกระบวนการและวิธีการฝึกก่อนส่งนักศึกษาเข้าฝึก	1
7. ควรมีตัวอย่างการเขียนรายงานผลการฝึกเพื่อเป็นแนวให้นักศึกษาเข้าใจง่าย	1

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในทรศณะของนักศึกษาคือ ควรจัดเวลาฝึกให้เหมาะสม เช่น ในช่วงปิดภาคเรียน ควรปรับปรุงการใช้เวลาในการออกฝึกปฏิบัติ ควรแจ้งหน่วยฝึกว่ามีการสังเกตการณ์และศึกษาดูงานร่วมอยู่ในกระบวนการฝึก ควรอธิบายรายละเอียดการฝึกให้หน่วยงานฝึกเข้าใจกระบวนการและวิธีการฝึกของนักศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและเสนอแนะ

5.1 สรุปการวิจัย

การวิจัยประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดัตย มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ

- 1) เพื่อประเมินความพร้อมของนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาในการเตรียมก่อนฝึกปฏิบัติ
- 2) เพื่อประเมินผลการฝึกงานเกี่ยวกับความรู้และสมรรถนะของนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมการปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาในการดำเนินงานการฝึกปฏิบัติ
- 3) เพื่อประเมินผลการฝึกปฏิบัติที่ได้รับหลังการดำเนินการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา
- 4) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1/2556 ตามหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 จำนวน 19 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 1/2556 ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่นักวิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราประมาณค่า เป็นการประเมินผลการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนเตรียมการก่อนการฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนดำเนินการฝึก และขั้นหลังดำเนินการฝึก และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open ended) ให้ตัวอย่างตอบข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

5.2 ผลการวิจัย พบดังนี้

1) นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 81.25) งานที่ทำอยู่ส่วนใหญ่เป็นผู้สอน (ร้อยละ 43.75) อยู่ในสถานศึกษาของรัฐ (ร้อยละ: 56.25) มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 43.75) วุฒิที่ใช้สมัครเรียนปริญญาโทเป็นวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา (ร้อยละ 56.25) เข้ารับการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกปฏิบัติ (ร้อยละ 68.75)

2) ผลการประเมินขั้นการเตรียมการหรือความพร้อมของนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพพบดังนี้

2.1 นักศึกษามีความเข้าใจโครงสร้างและสาระการฝึกปฏิบัติ นักศึกษามีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านความเข้าใจคำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ของรายวิชาและประเด็นที่ต้องพัฒนาตนเองในกระบวนการฝึก

2.2 นักศึกษามีการศึกษาและเข้าใจงานที่กำหนดให้ทำอยู่ในระดับมาก เข้าใจองค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนามที่ต้องฝึกอยู่ในระดับมาก

2.3 นักศึกษามีการวางแผนการฝึกปฏิบัติ โดยการจัดเวลาและวางแผนการฝึกภาคสนาม ทั้งในสถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.4 นักศึกษามีการประสานงานการฝึกปฏิบัติกับสถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษา ว่างเว้นในระดับมากและได้ทำความเข้าใจองค์ประกอบหรือประเด็นการฝึกกับสถานที่ฝึกในระดับมากเช่นกัน

2.5 ผลประเมินความพร้อมในการฝึกปฏิบัติ อื่นๆ คือ สถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษาเข้าใจเจตจำนงในการขอรับการฝึกอยู่ในระดับมาก นักศึกษาพร้อมเข้ารับการฝึกและหน่วยฝึกทั้งสถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษาพร้อมรับนักศึกษาเข้าฝึกในระดับดีมาก เช่นกัน

3. ความรู้และสมรรถนะของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสถานศึกษาพบว่า นักศึกษามีความรู้และสมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีความรู้และสมรรถนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยคะแนนที่สูงสุด รองลงมาคือ การบริหารกิจการนักเรียน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความสัมพันธ์กับชุมชนและการบริหารนโยบายและแผนกลยุทธ์การศึกษาตามลำดับ

4. ความรู้และสมรรถนะของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสำนักงานทางการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดและรองลงมาคือ การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา การบริหารงานวิจัยและบริการวิชาการและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาตามลำดับ

5. ผลที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพหลังการดำเนินการฝึกพบว่า นักศึกษาได้รับแนวคิดหลักการ ประสบการณ์และบทเรียนจากการฝึก สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงาน รวมทั้งความเหมาะสมของระยะเวลาที่ทำการฝึกอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าประสบการณ์และบทเรียนจากการฝึกสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบของตน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ

6. ปัญหาการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติในธรรมชาติของนักศึกษาคือ นักศึกษามีภาระงานประจำมาก มีปัญหาการจัดเวลา บางคนต้องลงงานมีผลกระทบภาระงานสอนซึ่งเป็นงานประจำของนักศึกษา บุคลากรของหน่วยฝึกบางแห่งไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึก มีภาระงานมาก ไม่มีเวลาและไม่ให้ความสำคัญ นักศึกษาต้องมีความพยายามและอดทนภายใต้สถานการณ์ของปัญหา

7. ข้อเสนอแนะจากนักศึกษา คือ ควรจัดเวลาฝึกให้เหมาะสม เช่น ในช่วงปิดภาค ปรับปรุงการใช้เวลาออกฝึก ควรแจ้งให้หน่วยฝึกทราบรายละเอียดของกระบวนการฝึกปฏิบัติ

1.3 อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีนักศึกษาเพียงร้อยละ 68.75 เข้ารับการปฐมนิเทศก่อนการออกฝึกปฏิบัติวิชาชีพ แสดงให้เห็นว่า มีนักศึกษาบางส่วนไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์และวิธีการฝึกปฏิบัติในข้อ(2) ที่กำหนดให้นักศึกษาต้องเข้ารับการปฐมนิเทศการจัดกิจกรรมการฝึกเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและวิธีการฝึกปฏิบัติ (วิทยาลัยครูศาสตร์: 2556) การไม่เข้ารับการปฐมนิเทศของนักศึกษาจำนวนดังกล่าว อาจมีเหตุจำเป็นส่วนตัว ซึ่งการไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกปฏิบัติ อาจมีผลทำให้การดำเนินกิจกรรมระหว่างฝึกปฏิบัติมีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจรายละเอียดของกิจกรรมการฝึกปฏิบัติก็เป็นได้ ทั้งนี้อาจารย์ที่ทำหน้าที่

นิเทศการฝึกปฏิบัติมีความจำเป็นจะต้องให้ข้อเสนอแนะแก่นักศึกษาที่ไม่เข้ารับการปฐมนิเทศดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การศึกษาแผนกกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพที่หลักสูตรกำหนดให้อย่างละเอียด จะช่วยให้ นักศึกษาเข้าใจแนวฝึกปฏิบัติและขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมชัดเจน

2. ผลการประเมินความพร้อมขั้นการเตรียมการของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ พบว่า นักศึกษามีความเข้าใจโครงสร้างและสาระการฝึกปฏิบัติ มีความพร้อมด้านความเข้าใจ คำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ของรายวิชา ประเด็นที่ต้องพัฒนาตนเองในกระบวนการฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับนักศึกษาได้ทำการศึกษา และเข้าใจงานที่กำหนดให้ทำ เข้าใจองค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนามที่ต้องฝึก แสดงให้เห็นว่า ในขั้นเตรียมการ นักศึกษาได้ทำการศึกษา แผนกกิจกรรมการฝึกที่หลักสูตรกำหนดให้ จนสามารถเข้าใจงานที่กำหนดให้ทำ ในกระบวนการฝึกปฏิบัติแผนกกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ (ในภาคผนวก) น่าจะเป็นเอกสารสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการทำกิจกรรมของนักศึกษาทุกคน นอกจากนี้ นักศึกษายังมีการวางแผนการฝึกปฏิบัติ โดยจัดเวลาและวางแผนการฝึกภาคสนาม ทั้งในสถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษาไว้ อย่างดี มีการประสานงานกับสถานที่ฝึกไว้ล่วงหน้า ทำให้สถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษา เข้าใจเจตจำนงในการขอเข้ารับการฝึกปฏิบัติ ทำให้นักศึกษาและสถานที่ฝึกมีความพร้อมในกระบวนการฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับมากดังกล่าว

3. จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษามีความรู้และสมรรถนะจากผลการฝึกปฏิบัติ วิชาชีพในสถานศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด อาจเป็นเพราะงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา หรือ อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ทำงานเป็นครูสายผู้สอน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้และสมรรถนะด้านอื่นก็ไม่แตกต่างกันมากนัก ส่วนผลการประเมินการฝึกปฏิบัติในสำนักงานทางการศึกษากลับพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด การบริหารนโยบายและกลยุทธ์ทางการศึกษาอาจเป็นไปได้ว่า ผู้ให้การฝึกในสำนักงานทางการศึกษาเน้นงานนโยบายและแผนของสำนักงาน ที่ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมคุณภาพการจัดการการศึกษา

4. จากการศึกษาพบว่า ผลที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพหลังดำเนินการฝึกทำให้นักศึกษาได้ แนวคิด หลักการ ประสบการณ์และบทเรียนจากการฝึก สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบของตนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการฝึกวิชาชีพสำหรับผู้เรียนหลักสูตรการจัดการศึกษามีความสำคัญและจำเป็น สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการผลิตบัณฑิต คือ ให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกซึ้ง ทางภาคทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถประยุกต์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ (วิทยาลัยครุศาสตร์: 2555)

5. จากการศึกษาพบว่า ปัญหาของการจัดกิจกรรมในทรศนะของนักศึกษาคือ การมีภาระงานประจำในวันและเวลาที่ต้องปฏิบัติวิชาชีพ (วัน-เวลาราชการ) มีปัญหาการจัดเวลา ต้องลา งาน มีผลกระทบงานสอน เป็นต้น ด้วยเหตุผลและความจำเป็น เพราะการฝึกปฏิบัติต้องกระทำในวัน-เวลาราชการ นักศึกษาที่ทำงานเต็มเวลาย่อมได้รับผลกระทบ แต่หากมองในระยะยาวและคุณค่าของ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติ นักศึกษาและต้นสังกัดควรให้โอกาสบุคลากรได้ลา เพื่อเพิ่มพูน ความรู้และประสบการณ์ที่เกิดประโยชน์ตามสมควร สำหรับข้อเสนอแนะให้มีการฝึกปฏิบัติในช่วงปิด ภาคเรียน การฝึกในสถานศึกษาในระยะปิดภาคเรียนอาจได้รับประโยชน์น้อยและอาจทำให้ วัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติไม่บรรลุผลก็เป็นได้

5.4 ข้อเสนอแนะ

1) ความพร้อมในขั้นเตรียมการของนักศึกษามีความสำคัญ จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามี ความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมการปฏิบัติวิชาชีพในระดับมาก กิจกรรมสร้างความพร้อมคือ การ ปรุมนิเทศ นักศึกษาทุกคนควรได้เข้ารับการปรุมนิเทศก่อนการออกฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ นักศึกษา ทุกคนควรทำการศึกษาคู่มือและแผนกิจกรรมการฝึก ให้เข้าใจในวัตถุประสงค์ โครงสร้างและสาระ ของกิจกรรมเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด หรือเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนในกระบวนการฝึกปฏิบัติ ควร ทำความเข้าใจกับสถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษาที่รับการฝึกก่อนออกปฏิบัติการฝึก โดยมี การจัดทำแผนการฝึกและนำเสนอแผนการฝึกต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความ คิดเห็นและข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม

2) ความรู้และสมรรถนะที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติในสำนักงานทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูง ที่สุด คือ การบริหารนโยบายและแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามหลักการบริหารการศึกษา ดังนั้นแนวทางการกำหนดแหล่งฝึกปฏิบัติวิชาชีพตามหลักสูตร ควรให้ความสำคัญกับสถานที่ฝึกทั้ง 2 แหล่ง ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์และคุณค่าจากการเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และให้เป็นไปตามมาตรฐานการผลิตบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา และการบริหารสถานศึกษาของคุรุสภา

3) จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ผลจากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ทำให้นักศึกษาได้รับแนวคิด หลักการ ประสบการณ์และบทเรียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบ ของตนเองด้วยคะแนนเฉลี่ยที่สูงที่สุด ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ดังนั้น วิทยาลัยครุศาสตร์ ควรให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาตาม หลักสูตรนี้ และหลักสูตรอื่นๆ เพื่อให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ ความคิด ประสบการณ์และบทเรียน

ต่างๆในสภาพจริง ตามแนวนโยบายการนำความรู้สู่การปฏิบัติของมหาวิทยาลัย โดยมีการวางระบบ และแบบแผนของการฝึกปฏิบัติ สอดคล้องกับธรรมชาติของงานที่สำเร็จการศึกษาจะต้องรับผิดชอบ มีการจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจในผลที่จะเกิดขึ้นจริงตามวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ และควรนำปัญหาจากบทเรียนภาคสนามมาปรับปรุงกิจกรรมให้เกิดผลดีอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

พิณสุดา สิริธรรังศรี. (2554). การประเมินโครงการ : ประสบการณ์จากการปฏิบัติ. (เอกสารอัดสำเนา)

พิสนุ พองศรี. (2554). การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:
ด้านสุทธา การพิมพ์.

วิทยาลัยครุศาสตร์. (2555). หลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา หลักสูตร
ปรับปรุงปี พ.ศ. 2555. (เอกสารอัดสำเนา)

วิทยาลัยครุศาสตร์ (2556). แผนกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต พ.ศ. 2555 สาขาการจัดการการศึกษา. (เอกสารอัดสำเนา)

.....(2556). ประมวลการสอนรายวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัด
การศึกษา. (เอกสารอัดสำเนา)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2540). รวบรวมบทความการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Fraenkel, Jack.R.& Wallen, Norman E. (2002). Fourth edition. **How to Design and
Evaluate Research in Education**. Boston: McGraw Hill Higher Education.

(1) รายชื่อนักศึกษาปริญญาโทที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ED 703 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการ
จัดการการศึกษาในภาค 1/2556

ที่	รหัสนักศึกษา	ชื่อ-สกุล
1	555161010003	นางสาวธิดารัตน์ โชคนาคะวโร
2	555161010005	นางสาวศิริินภา ตรีพีชน์
3	555161010006	นางสาวเสาวนีย์ นวลน้อย
4	555161010007	นางสาวธีราภรณ์ ผลกอง
5	555161010008	นายชัชวาล พฤกษ์พงศ์พันธ์
6	555161010009	นางธารทิพย์ พวงสุข
7	555161010010	นางณัฐพัชร์ ธรรมศิริ
8	555161010011	นางสาวนันทภักดิ์ สุขโข
9	555161010012	นางสาวธัญทิพย์ อริยอัศวพงษ์
10	555161010014	นางสาวจิราพรรณ จันทร์ภิรมย์
11	555161010020	นายชาญยุทธ พิริยะสิทธิการ
12	555161010021	นายระวีวัฒน์ ศิริสวัสดิ์
14	555161010022	นางสาวนภัทร์ชล ปัญจสิริวงศ์
15	555161010023	นางสาวอริสรา พรหมเงิน
16	555161010024	นางสาวสุภาวดี นุ่มแก้ว
17	555161010025	นางพิมพ์พร ใจใหญ่
18	555161010026	นางดวงพร อิ่มสมบัติ
19	555161010027	นายวิญา วงศ์ลิขิตปัญญา

ข้อมูลแหล่งฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

ที่	รหัสนักศึกษา	ชื่อ-สกุล	โรงเรียนที่ฝึก	สำนักงานที่ฝึก
1	555161010003	นางสาวธิดารัตน์ โชคนาคะวโร	ร.ร.สาธิตสวนสุนันทา	สนง.เลขาธิการ ศรุตสภา
2	555161010005	นางสาวศิริรณภา ตริพิชน	ร.ร.เขาวนวัต	กองการศึกษา อบต.คาน หาม จ.อยุธยา
3	555161010006	นางสาวเสาวนีย์ นวลน้อย	ร.ร.ฐานเทคโนโลยี	สนง.เลขาธิการ ศรุตสภา
4	555161010007	นางสาวธีรภรณ์ ผลกอง	ร.ร.ฐานเทคโนโลยี	สนง.เลขาธิการ ศรุตสภา
5	555161010008	นายชัชวาล พฤษพงษ์พันธ์	ร.ร.โยธินบูรณะ	สนง.การศึกษา ภาค 13 (กทม.)
6	555161010009	นางธารทิพย์ พวงสุข	ร.ร.วัดราชาธิวาส	สพม.1
7	555161010010	นางณัฏฐพัชร์ ธรรมศิริ	ร.ร.วัดราชาธิวาส	สพม.1
8	555161010011	นางสาวนันทัก สุขใจ	ร.ร.วัดราชาธิวาส	สพม.1
9	555161010012	นางสาวธัญทิพย์ อริยอัศวพงษ์	ร.ร.ฤทธิยะวรรณาลัย 2	สพม.2
10	555161010014	นางสาวจิราพรรณ จันทร์ภิรมย์	ร.ร.ฐานเทคโนโลยี	สนง.เลขาธิการ ศรุตสภา
11	555161010020	นายชาญยุทธ พิริยะสิทธิการ	ร.ร.ฤทธิยะวรรณาลัย 2	สพม.2
12	555161010021	นายระวีวัฒน์ ศิริสวัสดิ์	เทคโนโลยีวิมล บริหารธุรกิจ	สำนักงานการศึกษาเขตบาง ซื่อ
14	555161010022	นางสาวนิภัทร์ชล ปัญจสิริวงศ์	ร.ร.เซนต์คาเบรียล	สพม.1
15	555161010023	นางสาวอริสรา พรหมเงิน	ร.ร.ปัญญาภูมิกร	สพป.กทม.
16	555161010024	นางสาวสุภาวดี นุ่มแก้ว	ร.ร.ปัญญาภูมิกร	สพป.กทม.
17	555161010025	นางพิมพ์พร ใจใหญ่	ร.ร.ตรุณพัฒน์	สพป.กทม.
18	555161010026	นางดวงพร อิมสมบัติ	ร.ร.อุดมศึกษารังสิต	สพป.ปทุมธานี เขต 2
19	555161010027	นายวิญา วงศ์ลิขิตปัญญา	ร.ร.วราราชวิทยา	สพป.ขอนแก่น เขต 5

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยครุศาสตร์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มุ่งศึกษาและประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการศึกษา(ครั้งแรก) ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555 ขอให้นักศึกษาตอบคำถามทุกประเด็น **ตามความเป็นจริง**
2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบจะไม่มีผลทางบวกหรือลบต่อผู้ตอบ แต่จะนำไปประมวลเป็นภาพรวม เพื่อแสวงหาความจริงหรือปัญหา และแนวทางแก้ไข เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ขอให้นักศึกษาตอบให้ครบทุกข้อและทุกตอน ขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

๑. ๔

(รองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา การจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
หัวหน้าโครงการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ ตามความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. ลักษณะงานที่ท่านปฏิบัติในปัจจุบัน

- บริหารและสอน
 บริหารอย่างเดียว
 สอนอย่างเดียว
 ยังไม่มีงานประจำ
 อื่นๆ (โปรดระบุ

3. หน่วยงานที่ท่านปฏิบัติในปัจจุบันอยู่ในสังกัด

- เอกชน
 รัฐบาล
 ยังไม่มีงานประจำ

4. ประสบการณ์ในการทำงานของท่าน

- มากกว่า 10 ปี
 5 - 10 ปี
 น้อยกว่า 5 ปี

5. วุฒิทางการศึกษาที่ใช้สมัครเรียน ป.โท

- ปริญญาตรีทางการศึกษา
 ปริญญาตรีสาขาอื่น
 สูงกว่าปริญญาตรี (เช่น ป.บัณฑิตหรือป.โท)

6. สถานศึกษาที่ท่านฝึกปฏิบัติงาน จัดการศึกษาระดับ

- ขั้นพื้นฐาน
 อาชีวศึกษา
 อุดมศึกษา
 อื่นๆ (โปรดระบุ

7. สำนักงานทางการศึกษาที่ท่านฝึกปฏิบัติงานอยู่ในสังกัด

- เอกชน
 รัฐบาล
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
 อื่นๆ (โปรดระบุ

8. ท่านได้เข้ารับการปฐมนิเทศเพื่อจัดทำแผนการฝึกปฏิบัติ

- เข้ารับ
 ไม่ได้เข้ารับ

ตอนที่ 2 กิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

ก. ชั้นเตรียมการก่อนการฝึกปฏิบัติ

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการรับรู้หรือการปฏิบัติ ดังนี้

1	หมายถึง	มีการรับรู้หรือปฏิบัติน้อยที่สุด
2	หมายถึง	มีการรับรู้หรือปฏิบัติน้อย
3	หมายถึง	มีการรับรู้หรือปฏิบัติปานกลาง
4	หมายถึง	มีการรับรู้หรือปฏิบัติมาก
5	หมายถึง	มีการรับรู้หรือปฏิบัติมากที่สุด

ข้อ	รายการกิจกรรมที่ประเมิน	ระดับการรับรู้หรือการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
1	ท่านได้ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจคำอธิบายรายวิชานี้					
2	ท่านได้ศึกษาทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของรายวิชานี้					
3	ท่านมีความเข้าใจ ประเด็นที่รายวิชานี้ต้องการพัฒนาตัวท่านด้วยกระบวนการจัดประสบการณ์ฝึกปฏิบัติ					
4	ท่านได้ศึกษาและทำความเข้าใจงานที่กำหนดให้ท่านทำตามจุดประสงค์ของรายวิชานี้					
5	ท่านเข้าใจองค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนามที่ต้องฝึกปฏิบัติ					
6	ท่านได้จัดเวลาและวางแผนการฝึกปฏิบัติภาคสนามไว้ชัดเจน					
7	ท่านได้วางแผนการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาตลอดระยะเวลา 2 สัปดาห์ (6 วัน) ไว้ชัดเจน					
8	ท่านได้วางแผนการฝึกปฏิบัติในสำนักงานทางการศึกษาตลอดระยะเวลา 2 สัปดาห์ (6 วัน) ไว้ชัดเจน					
9	ท่านมีการประสานติดต่อกับสถานศึกษาที่จะต้องฝึกปฏิบัติไว้ล่วงหน้าก่อนการเข้ารับการฝึก					
10	ท่านมีการประสานติดต่อกับสำนักงานทางการศึกษาที่จะต้องฝึกปฏิบัติไว้ล่วงหน้าก่อนการเข้ารับการฝึก					
11	ท่านได้ทำความเข้าใจกับสถานที่ฝึกปฏิบัติในประเด็นหรือองค์ประกอบที่จะทำการฝึก 5 ด้านชัดเจน					

ข้อ	รายการกิจกรรมที่ประเมิน	ระดับการรับรู้หรือการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
12	สถานศึกษาที่เข้ารับการฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจเจตจำนงในการขอรับการฝึกของท่าน					
13	หน่วยงานทางการศึกษาที่เข้ารับการฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจเจตจำนงในการขอรับการฝึกของท่าน					
14	ท่านมีความพร้อมเข้ารับการฝึกปฏิบัติก่อนฝึกจริง					
15	สถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษามีความพร้อมให้ท่านรับการฝึกปฏิบัติ					

ข. ขั้นตอนดำเนินการฝึกปฏิบัติ

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของผลการปฏิบัติดังนี้

1	หมายถึง	มีผลการฝึกปฏิบัติน้อยที่สุด
2	หมายถึง	มีผลการฝึกปฏิบัติน้อย
3	หมายถึง	มีผลการฝึกปฏิบัติปานกลาง
4	หมายถึง	มีผลการฝึกปฏิบัติมาก
5	หมายถึง	มีผลการฝึกปฏิบัติมากที่สุด

ข้อ	รายการความรู้และสมรรถนะของท่าน	ระดับของผลการฝึกปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
	กรณีสถานศึกษา					
1	การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา					
2	การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้					
3	การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา					
4	การบริหารงบประมาณการเงินและพัสดุ					
5	การบริหารกิจการนักเรียน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ ความสัมพันธ์กับชุมชน					
6	การบริหารงานวิจัยและบริการวิชาการ					
	กรณีสำนักงานทางการศึกษา					
1	การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา					
2	การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา					
3	การบริหารงบประมาณการเงินและพัสดุ					
4	การบริหารงานวิจัยและบริการวิชาการ					
5	การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้					

ค. ชั้นหลังการดำเนินการฝึกปฏิบัติ

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของผลที่ได้จากการฝึกปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1	หมายถึง	ได้รับผลการฝึกปฏิบัติน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ได้รับผลการฝึกปฏิบัติน้อย
3	หมายถึง	ได้รับผลการฝึกปฏิบัติปานกลาง
4	หมายถึง	ได้รับผลการฝึกปฏิบัติมาก
5	หมายถึง	ได้รับผลการฝึกปฏิบัติมากที่สุด

ข้อ	รายการกิจกรรมที่ประเมิน	ระดับของผลการปฏิบัติที่ได้รับ				
		1	2	3	4	5
1	ได้รับรู้แนวคิดและหลักการในการจัดการศึกษา					
2	ได้รับประสบการณ์ในการบริหารนโยบายและแผนกลยุทธ์การศึกษา					
3	ได้รับประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตร					
4	ได้ประสบการณ์และบทเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้					
5	ได้รับบทเรียนและประสบการณ์ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา					
6	ได้รับประสบการณ์และบทเรียนในการบริหารงบประมาณและการเงินทางการศึกษา					
7	ได้รับประสบการณ์และบทเรียนในการบริหารงานพัสดุ					
8	ได้รับบทเรียนและประสบการณ์ในการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา					
9	ได้รับบทเรียนและประสบการณ์ในการบริหารงานวิจัยและงานบริการวิชาการ					
10	สามารถนำผลการฝึกปฏิบัติไปประยุกต์เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน					
11	ผลการฝึกปฏิบัติโดยรวมเกี่ยวกับสาระในการฝึกปฏิบัติทั้งหมดกับระยะเวลาที่กำหนดให้มีความเหมาะสม					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

โปรดระบุปัญหาและให้ข้อเสนอเพื่อการปรับปรุงการจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติวิชาชีพในครั้งต่อไป

1. ปัญหาที่พบมีดังนี้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปรับปรุงมีดังนี้

ขอขอบคุณอีกครั้งที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ตัวอย่างแบบฟอร์ม
 ตารางการนิเทศ รายวิชา ED 703
 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา ภาค...../.....

ครั้งที่	วัน เดือน ปี ที่ทำการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	สถานที่นิเทศ	หมายเหตุ
1	23 ส.ค.56 เวลา 09.00- 12.00 น.	1. น.ส.ธิดารัตน์ โชคนาคะวโร	ร.ร.สาธิตสวนสุนันทา	การจัดการศึกษา แบบชาววัง
2	4 ก.ย.56 เวลา 09.00- 12.00 น.	1. น.ส.ธิดารัตน์ โชคนาคะวโร	สำนักงานเลขาธิการ คุรุสภา	การรักษามาตรฐาน วิชาชีพ

แผนกิจกรรม

การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

(Professional Practicum in Education Management)

ภาคเรียนที่ 1/2556

ชื่อนักศึกษา _____

รหัส _____

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ชื่อรายวิชา การฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา

(Professional Practicum in Education Management)

คำอธิบาย

แนวคิดและหลักการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษา เกี่ยวกับนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุ การบริหารทั่วไป บริหารงานวิจัยและบริการวิชาการในสถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษาระบบและขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ การนำเสนอผลการปฏิบัติ การประเมินและการปรับปรุงการปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติในรายวิชานี้แล้ว นักศึกษา

1. มีความสามารถในการอธิบายแนวคิดและหลักการฝึกปฏิบัติวิชาชีพการจัดการการศึกษาได้
2. มีทักษะและความสามารถในการบริหารนโยบาย กลยุทธ์การศึกษา การบริหารหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุ และการบริหารทั่วไปของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา
3. มีทักษะและความสามารถในการบริหารงานวิจัยและงานบริการทางวิชาการ
4. ได้รับประสบการณ์การฝึกปฏิบัติวิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและสำนักงานทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและขั้นตอน
5. มีความสามารถในการนำผลการฝึกปฏิบัติไปประเมินและปรับปรุงการปฏิบัติงาน

กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ

1. สาระของกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ
 - 1.1.การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา
 - 1.2.การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
 - 1.3.การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา
 - 1.4.การบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุ และการบริหารทั่วไป
 - 1.5.การบริหารงานวิจัยและงานบริการวิชาการ
 2. ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ 4 สัปดาห์ ๑ ละ 3 วัน 12 วัน ประกอบด้วย
 - 2.1. ฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา 2 สัปดาห์ ๑ ละ 3 วัน รอบ 6 วัน (36 ชั่วโมง)
 - 2.2. ฝึกปฏิบัติในสำนักงานการศึกษา 2 สัปดาห์ ๑ ละ 3 วัน 6 วัน (36 ชั่วโมง)
- โดยมีตารางการฝึกปฏิบัติดังนี้

1.ฝึกในสถานศึกษาให้ครบทั้ง 5 สาระกิจกรรม

2.ฝึกในสำนักงานการศึกษาในสาระกิจกรรมดังนี้

2.1การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2.2การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

2.3การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ

2.4การบริหารงานวิจัยและงานบริการวิชาการ

2.5การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

รวมระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ ดังนี้

1.รวมการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาจำนวน _____ สัปดาห์หรือ _____ วันหรือ _____ ชั่วโมง

2.รวมการฝึกปฏิบัติในสำนักงานการศึกษาจำนวน _____ สัปดาห์หรือ _____ วันหรือ _____ ชั่วโมง

การประมวลผลประสบการณ์การปฏิบัติ

ก. ชื่อโรงเรียน/สถานศึกษาที่ฝึก _____

1. การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

3. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

4. การบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุและการบริหารทั่วไป

5. การบริหารงานวิจัยและงานบริหารวิชาการ

การประมวลผลประสบการณ์การปฏิบัติ

ก. ชื่อโรงเรียน/สถานศึกษาที่ฝึก _____

1.การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2.การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

3.การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

4.การบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุและการบริหารทั่วไป

5.การบริหารงานวิจัยและงานบริหารวิชาการ

การประมวลผลประสบการณ์การปฏิบัติ

ก. ชื่อโรงเรียน/สถานศึกษาที่ฝึก _____

1.การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2.การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

3.การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

4.การบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุและการบริหารทั่วไป

5.การบริหารงานวิจัยและงานบริหารวิชาการ

การประมวลผลประสบการณ์การปฏิบัติ

ก. ชื่อโรงเรียน/สถานศึกษาที่ฝึก _____

1.การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2.การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

3.การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

4.การบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุและการบริหารทั่วไป

5.การบริหารงานวิจัยและงานบริหารวิชาการ

การประมวลผลประสบการณ์การปฏิบัติ

ก. ชื่อโรงเรียน/สถานศึกษาที่ฝึก _____

1.การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2.การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

3.การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

4.การบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุและการบริหารทั่วไป

5.การบริหารงานวิจัยและงานบริหารวิชาการ

ข. ชื่อสำนักงานการศึกษาที่ฝึก _____

1. การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

3. การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ

4. การบริหารงานวิจัยและงานบริการวิชาการ

5. การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ข. ชื่อสำนักงานการศึกษาที่ฝึก _____

1. การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

3. การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ

4. การบริหารงานวิจัยและงานบริการวิชาการ

5. การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ข. ชื่อสำนักงานการศึกษาที่ฝึก _____

1. การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

3. การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ

4. การบริหารงานวิจัยและงานบริการวิชาการ

5. การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ข. ชื่อสำนักงานการศึกษาที่ฝึก _____

1. การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

3. การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ

4. การบริหารงานวิจัยและงานบริการวิชาการ

5. การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ข. ชื่อสำนักงานการศึกษาที่ฝึก _____

1. การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

2. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

3. การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ

4. การบริหารงานวิจัยและงานบริการวิชาการ

5. การสนับสนุนการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว หัวหน้าโครงการ

คุณวุฒิ ปรินญาตรี กศ.บ. (อังกฤษ-บริหารการศึกษา)

ปรินญาโท กศ.ม.(การบริหารการศึกษา)

ปรินญาเอก พบ.ด. (การบริหารการพัฒนา) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา
วิทยาลัยครุศาสตร์

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยครุศาสตร์ อาคาร 6 ชั้น 16

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินสุดา สิริธรงค์ศรี

คุณวุฒิ ปรินญาตรี ค.บ.(ภาษาอังกฤษ)

ปรินญาโท ค.ม.(การบริหารการศึกษา)

ปรินญาเอก ค.ด.(การบริหารการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยครุศาสตร์ อาคาร 6 ชั้น 16

3. อาจารย์ ดร.วาสนา วิสฤตาภา

คุณวุฒิ ปรินญาตรี ศษ.บ. (จิตวิทยาและแนะแนว) มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปรินญาโท ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปรินญาเอก ค.ด. (อุดมศึกษา)

ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยครุศาสตร์ อาคาร 6 ชั้น 6